

Corticosteroiden

- Aclomethason dipropionate
- Bètamethason valeraat
- Budesonide
- Clobetasol propionaat
- Dexamethason fosfaat
- Hydrocortison acetaat
- Hydrocortison butyraat
- Prednisolon
- Triamcinolon acetonide
- Tixocortol pivalate.

■ U bent allergisch voor corticosteroiden: wat nu?

U bent allergisch voor één of meer corticosteroiden (hormoonpreparaten). Als uw huid in contact komt met deze corticosteroiden, krijgt u op uw huid eczeem. Als u al eczeem heeft, kan dit eczeem erger worden. U moet dus zorgen dat u zo weinig mogelijk in contact komt met de corticosteroiden waar u allergisch voor bent. Dit betekent niet dat u voor alle corticosteroiden die er bestaan allergisch bent.

■ Wat zijn corticosteroiden?

Corticosteroiden zijn medicijnen die zijn afgeleid van bijnierschors hormonen. Iedereen heeft in het lichaam bijniereen. De bijniereen maken zelf bijnierschors hormonen aan. Deze bijnierschors hormonen onderdrukken allerlei ontstekingsreacties, waaronder ook eczeem. Voor meer informatie over corticosteroiden, zie ook de folder 'Corticosteroiden voor de huid'.

■ In welke producten komen corticosteroiden voor?

Voor de behandeling van huidaandoeningen kunnen corticosteroiden voorgeschreven worden in bijvoorbeeld zalven, crèmes, lotions en oordruppels.

De slijmvliezen worden behandeld met neussprays, oogdruppels, zepillen, klysma's (voor het darmslijmvlies) en inhalers / aerosols (bijvoorbeeld bij astma).

Corticosteroiden kunnen ook worden toegediend als tabletten, capsules of injecties.

Welke toedieningsvorm gebruikt wordt, hangt af van de ziekte of aandoening die bestreden moet worden.

■ Hoe ziet allergisch contacteczeem door corticosteroiden eruit?

U kunt allergisch contacteczeem door corticosteroiden krijgen, vooral als u al heel lang eczeem heeft op de handen, de voeten, de benen of in de oren. U smeert op die eczeemplekken bijvoorbeeld een zalf waarin corticosteroiden zitten. Door het lang gebruiken van producten waarin corticosteroiden zitten, kunt u juist allergisch worden. Het is heel moeilijk om dit te herkennen. Normaal is een allergische reactie op uw huid heel goed te zien. U ziet dan dat de huid rood wordt, u krijgt kleine bulten op uw huid, het eczeem kan er nat uitzien en u kunt erg last van jeuk krijgen.

Als iemand allergisch is voor corticosteroiden, dan zie je deze reacties op de huid niet goed. Dit komt omdat de corticosteroiden in de zalf die op de huid gesmeerd wordt er juist voor zorgt dat het eczeem minder wordt. Daarom ziet een allergisch contacteczeem voor corticosteroiden er bijna nooit ernstig uit.

Het belangrijkste teken van een corticosteroid-allergie is dat de huidklachten erger worden, maar het kan ook zijn dat de huidziekte niet beter wordt van de behandeling.

Als u allergisch bent voor corticosteroiden in neusdruppels of neussprays dan kunt u klachten krijgen zoals jeuk in en rond de neus, niezen, snotneus, verstopte neus, eczeem rond de neusgaten.

Wanneer pillen of injecties, waarin corticosteroiden zitten, worden gegeven aan mensen die voor corticosteroiden allergisch zijn, dan kunnen deze mensen soms een uitgebreide allergische uitslag op de huid krijgen. Dat kan zelfs ook gebeuren bij het gebruik van corticosteroiden die in een neusspray zitten of via een spray ingeademd worden in de longen of in een gewricht worden ingespoten.

■ Krijgt u eczeem alleen maar door contact met corticosteroiden?

Nee, dat komt bijna niet voor. Meestal heeft iemand al een huidziekte, zoals eczeem of psoriasis. Voor het eczeem of de psoriasis heeft de arts u dan een crème of zalf voorgeschreven waar corticosteroiden in zitten. Wanneer u nu niet meer in contact komt met de corticosteroiden waarvoor u allergisch bent geworden, blijft de huidziekte die u al had natuurlijk nog wel bestaan.

■ Hoe kunt u een allergische reactie voor corticosteroiden voorkomen?

Als iemand allergisch is geworden voor een bepaalde stof, kunnen allergische reacties voorkomen worden door ervoor te zorgen dat er geen contact meer mee is. U moet dus niet meer in contact komen met deze corticosteroiden. Dat lijkt heel gemakkelijk, want corticosteroiden kunt u alleen op recept van een arts krijgen. En corticosteroiden komen niet voor in andere producten of in de natuur. Maar toch kan er een probleem zijn. Het kan zijn dat u een ziekte heeft waarvoor behandeling met corticosteroiden gewenst of zelfs noodzakelijk is.

■ Welke corticosteroiden worden er in Nederland voorgeschreven?

In de tabel hieronder zijn de corticosteroiden die in Nederland worden voorgeschreven in groepen ingedeeld.

Tabel. Indeling corticosteroiden in kruis reagerende groepen en voorbeelden van in Nederland voorgeschreven corticosteroiden:

Groep	Voorbeelden
1	
Budesonide	Budenofalk, Entocort, Pulmicort, Rhinocort, Symbicort, Assieme, Ribuspir, Sinestic, Larbex, Budfor, Edoflo, Actavis, Novolizer, Clickhaler
Fludrocortison acetaat	Florinef, Panotile
Hydrocortison	Apotex
Hydrocortison acetaat	Bacicoline-B, Buccalsone, Calmurid HC, Otosporin, Proctosedyl, Solu-Cortef, Terra-Cortril, Daktacort
Hydrocortison-17-butyraat	Locoid
Methylprednisolon	Depo-Medrol, Solu-Medrol
Prednisolon	Prednisolon Minims
Prednisolon natrium	Di-adreson-F, Pred forte, Ultracortenol
Prednison	Lodotra
Tixocortol pivalaat	Pivalone
2	
Flunisolide	Syntaris
Triamcinolon acetonide	Kenacort-A, Mycolog, Trianal, Nasacort

Groep	Voorbeelden
3	
Beclomethason dipropionaat	Aerobec, Beconase, Qvar
Betamethason	Betnesol, Celestone
Betamethason-17-valeraat	Betnelan, Celestoderm
Betamethason dipropionaat	Diprosalic, Diprosone, Diprolene, Dovobet
Clobetasol propionaat	Dermovate, Butavate
Clobetason butyraat	Emovate
Desoximethason	Ibaril, Topicorte
Dexamethason	Decadron, Dexa-Pos, Dexagenta-Pos, Dexamytrex, Maxitrol, Oradexon, Sofradex, Tobradex
Diflucortolon valeraat	Nerisona
Flumethason pivalaat	Locacorten, Locacorten-Vioform, Locarten-Vioform, Locasalen
Fluticason furoaat	Avamys
Fluticason propionaat	Cutivate, Flixovate, Flixotide, Flixonase, Seretide
Mometason furoaat	Elocon, Nasonex

■ Kunt u allergisch zijn voor meerdere corticosteroiden?

In de tabel die hierboven staat, ziet u verschillende groepen met corticosteroiden staan. De corticosteroiden binnen één groep kunnen eenzelfde soort reactie geven. Wanneer u allergisch bent voor een van de middelen uit een groep, kan het zijn dat u ook allergisch bent voor de andere middelen uit dezelfde groep. Het lastige is dat dit niet altijd zo is. Uw arts kan niet voorspellen of u inderdaad voor alle middelen uit dezelfde groep allergisch bent.

■ Welke corticosteroiden worden er getest?

De meeste huidartsen testen twee of drie corticosteroiden bij patiënten. Het testen gebeurt als de arts denkt dat de patiënt voor corticosteroiden allergisch is. De corticosteroiden die getest worden zijn:

- Tixocortolpivalaat (zit in groep 1)
- Budesonide (zit in groep 1)
- Hydrocortison-17-butyraat (zit in groep 1).

■ Hoe weet u welke corticosteroiden veilig zijn?

De informatie in dit hoofdstukje kan uw arts helpen bij het voorschrijven van het juiste medicijn.

Niemand is allergisch voor **alle** corticosteroiden, maar bij een contactallergie zal iemand meestal wel op meer dan één corticosteroid allergisch reageren. Hoe weten u en de arts die het geneesmiddel moet voorschrijven dan welke producten veilig gebruikt kunnen worden? De corticosteroiden binnen dezelfde groep moet u vermijden, omdat u hiervoor allergisch kunt zijn.

Als u allergisch bent voor **tixocortolpivalaat, budesonide of hydrocortison-17-butyraat** moet u dus niet in contact komen met de andere corticosteroiden uit groep 1. Maar de kans om voor deze corticosteroiden allergisch te worden, is klein.

Voor de corticosteroiden **betamethason dipropionaat, betamethason-17-valeraat, desoximetason, fluticason propionaat en mometason furoaat** zijn weinig allergieën bekend en kunnen meestal veilig gebruikt worden.

■ Overige nuttige informatie

De indeling in de tabel in de groepen 1, 2 en 3 zegt niets over de sterkte van de werkzame stof. De sterkte van de corticosteroiden die u op de huid gebruikt, wordt ingedeeld in vier oplopende sterkte-classes. Dat wil dus zeggen, klasse I is de mildste vorm en klasse IV is de sterkste vorm. Binnen een groep corticosteroiden zijn zowel sterke als zwakke producten te vinden. Mensen met een contactallergie voor een bepaalde groep corticosteroiden kunnen uit een andere groep dus nog met verschillende sterkte van zalven behandeld worden. Voor meer informatie over deze sterkte-classes, zie ook de folder 'Corticosteroiden voor de huid'.

Het is verstandig om aan de apotheek te vertellen voor welke corticosteroiden u overgevoelig bent. Als u medicijnen van uw huisarts krijgt, of als u van andere artsen medicijnen krijgt, is het belangrijk dat u ook aan hen vertelt dat u allergisch bent voor corticosteroiden. Als u behandeld moet worden met corticosteroiden kunt u deze folder laten zien. De arts kan de tabel bekijken. Het is dan makkelijker om een medicijn te kiezen dat voor u geschikt is.

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.

De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

www.nvdv.nl

Voor informatie over patiëntenorganisaties verwijzen wij u naar de website van Huidpatiënten Nederland.

www.huidpatienten-nederland.nl

